

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
КОМІТЕТ НАУКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Українська термінологія і сучасність

Збірник наукових праць

ВИПУСК VI

ББК 81.2 (4Укр)

У 45

Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. Вип. VI / Відп. ред.
У 45 Л. О. Симоненко. — К.: КНЕУ, 2005. — 448 с.
ISBN 966-574-556-5

Шосте видання збірника наукових праць «Українська термінологія і сучасність» своєю тематикою і проблематикою засвідчує зростання наукового зацікавлення проблемами термінології на початку III-го тисячоліття. Статті присвячені не лише традиційним науковим галузям, а й новітнім сферам людського пізнання (комп'ютерним технологіям, маркетингу, менеджменту тощо). Належна увага у збірнику приділена терміновживанню в навчальному процесі вищої школи та термінологічній лексикографії.

Збірник стане в нагоді не лише мовознавцям, а й всім, хто професійно чи принагідно торкається терміна як своєрідного мовного знака.

Редколегія намагалася зберегти особливості стилю авторів.

ББК 81.2(4Укр)

Відповідальний редактор

Л. О. Симоненко, канд. філол. наук, пров. наук. співроб.

Рецензенти:

М. І. Диба, д-р екон. наук, проф., **П. Ю. Грищенко**, д-р філол. наук, проф.

Редакційна колегія: **В. В. Німчук** – чл.-кор. НАН України, д-р філол. наук, проф. (голова редакційної колегії), **Л. О. Симоненко** — канд. філол. наук, пров. наук. співроб. (відповідальний редактор), **Л. В. Туровська** — канд. філол. наук, ст. наук. співроб. (відповідальний секретар), **К. Г. Городенська** — д-р філол. наук, проф., **А. М. Колот** — д-р екон. наук, проф., **В. В. Жайворонок** — д-р філол. наук, проф., **С. Я. Єрмоленко** — д-р філол. наук, проф., **Т. Р. Кияк** — д-р філол. наук, проф., **О. О. Тараненко** — д-р філол. наук, проф.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту української мови НАН України
Протокол № 5 від 21.06.05

Наукове видання

УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Збірник наукових праць

Випуск VI

Редактори: *М. Годована, Л. Симоненко, Л. Туровська*
Художник обкладинки *Т. Зяблицева*
Технічний редактор *Т. Піхота*
Коректор *Є. Піщаль*
Верстка *Ю. Казьміної*

Підписано до друку 1.08.05. Формат 70×108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Тип Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 39,2.
Обл.-вид. арк. 47,66. Наклад 300 пр. Зам. № 05-2994.

Київський національний економічний університет
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, № 235 від 07.11.2000)
03680, м. Київ, просп. Перемоги, 54/1
Тел./факс: (044) 458-00-66; 456-64-58
E-mail: publish@kneu.kiev.ua

ISBN 966-574-556-5

© Інститут української мови НАН України, 2005
© КНЕУ, 2005, оригінал-макет

ТЕРМІНОЛОГІЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Михайло Гінзбург

д-р техн. наук, проф., академік УНГА

Роман Фролов

мол. наук. співр.

Наталія Кадничанська

інженер 3 кат. (Харків)

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ НА ШПАЛЬТАХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ ТА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Як добре відомо, ставши з 1989 р. державною де-юре, українська мова ще не посіла належне їй місце в природознавстві, техніці, на виробництві, у природничо-технічній освіті, тобто у сферах, що значною мірою визначають науково-технічний прогрес і перспективи розвитку України в XXI-му ст. Адже саме в цих сферах з відомих причин протягом багатьох років українську мову практично не використовували. Навіть для більшості носіїв української мови професійна діяльність була тісно пов'язана з використанням російської, а не української мови. Тому багатьом представникам науково-технічної інтелігенції, що володіють українською літературною мовою, складно використовувати її у своїй професійній діяльності [1].

За останні 15 років завдяки плідній спільній праці філологів і фахівців природничих і технічних наук зроблено багато. Але істотною проблемою залишається низький коефіцієнт корисної дії термінологічної діяльності. На жаль, термінологічні напрацювання на практиці використовують вкрай недостатньо. Тому сьогодні дуже важливо донести термінологічний доробок до фахівців, перш за все до розробників галузевих нормативних документів, авторів підручників і навчально-методичної літератури, редакторів фахових видань, викладачів і студентів.

Для того, щоб відновлені науково-технічні терміни та терміни-новотвори почали активно вживати, вони мають пройти серйозну апробацію серед фахівців природничих і технічних наук. Тому їх потрібно обговорювати не тільки в філологічних виданнях, а й у фаховій літературі. Зважаючи на це, сьогодні важливим напрямком діяльності нашого Термінологічного центру стала методично-консультативна діяльність. Перший крок у цьому напрямку було зроблено в 2000-му році, коли на шпальтах фахового журналу "Нафтова і газова промисловість" було відкрито спеціальну рубрику "Консультаційний пункт з питань української фахової мови". Сьогодні Центр веде відповідні рубрики у 7 фахових виданнях, а саме: "Нафтова і газова промисловість", "Стандартизація, сертифікація, якість", "Фізико-хімічна механіка матеріалів", "Харчова і переробна промисловість" та ін.

Окремі видання, зокрема, журнал "Стандартизація, сертифікація, якість", публікують термінологічні консультації щоналежніше, а деякі — з певною періодичністю. Загалом надруковано понад 70 термінологічних консультацій і порад, деякі — паралельно у декількох виданнях. Розроблені методичні матеріали ґрунтуються на правилах і нормах сучасної української фахової мови, положеннях чинних нормативних документів, методичних рекомендаціях Інституту української мови НАН України та Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології Міносвіти та Держспоживстандарту України, ухвалах термінологічних конференцій, науково-технічної комісії з питань термінології при Держспоживстандарті України. Мета створення цих консультацій — відповіді на практичні питання з української науково-технічної термінології, що виникають у розробників нормативних документів, звітів та іншої технічної документації. Особливістю цих консультацій є деталь-

ний аналіз багатьох джерел інформації, їх порівняння, наведення прикладів правильного і неправильного вживання термінів та обґрунтування висновків згідно з сучасними лексичними та правописними нормами української мови. Ведення консультаційних рубрик у фахових журналах дає змогу ознайомити фахівців з термінологічними проблемами їхніх галузей, формуючи єдиний методичний підхід до побудови відповідних терміносистем. У розроблених методичних матеріалах стисло і системно викладено основні правила сучасного українського наукового і ділового стилю, положення чинних нормативних документів з питань термінології, висвітлено актуальні проблеми, що постають перед фахівцями відповідного профілю. Наш п'ятирічний досвід свідчить, що консультації з конкретних питань на шпальтах фахових видань цікавлять читачів, сприяють поширенню термінологічної інформації і підвищують загальну культуру фахового спілкування.

Але кількість читачів у кожного журналу обмежена. Сьогодні найефективніший шлях поширення термінологічної інформації та доведення її до широкого кола користувачів, у першу чергу до молоді — це мережа Internet. Саме тому “Державна програма розвитку і функціонування української мови на 2004-2010 роки” наголошує на “створенні і забезпеченні функціонування української мови в інформаційному комп'ютерному середовищі” [2: п. 10].

У цьому напрямку вже зроблено певні кроки, про що свідчить наявність сайтів з мовно-термінологічною інформацією, спрямованих на популяризацію української мови та зміцнення її статусу. Огляд цих сайтів наведено в [3].

Виставлену в Інтернеті мовно-термінологічну інформацію можна умовно розділити на декілька основних груп: електронні словники різної тематики, електронні підручники з сучасної української мови, поради та рекомендації з українського літературного слововживання, засади унормування та стандартизації термінології, ухвали термінологічних конференцій, науково-технічної комісії з питань термінології при Держспоживстандарті України тощо. Але досі не було сайту з термінологічними порадами та консультаціями з конкретних питань української науково-технічної термінології.

Тому наступним кроком у консультаційно-методичній роботі галузевого Термінологічного центру стало створення сайту в мережі Інтернет (<http://www.msu.kharkov.ua/tc>), на якому подано основну продукцію Центру (зокрема, засадничі матеріали з питань термінології, термінологічні поради), історію Центру та його функції, контактну інформацію.

На сьогодні сайт містить понад 70 таких консультацій, які переважно є електронним аналогом термінологічних консультацій, надрукованих у спеціальних рубриках фахових видань. Усі вони побудовані за єдиною схемою: назва консультації, таблиці із прикладами, коментарі, посилання на літературні джерела та перелік використаних джерел. У електронному варіанті користувачі можуть відразу побачити назву джерела, підвівши курсор миші до його номера. Щоб забезпечити зручну навігацію, перелік порад подано за хронологією (роком публікації), за виданнями та за тематичними розділами. Сайт постійно поповнюється новими консультаціями.

Також на нашому сайті можна ознайомитись із укладеними Термінологічним центром тримовними тлумачними словниками із 19 тематичних напрямків. З розробленої серії словників 12 уже видано, а 7 підготовлено до друку. Щодо кожного словника наведено докладну інформацію про тематику, обсяг, авторів, рецензентів тощо. Відвідувачів сайту може також зацікавити інша продукція Термінологічного центру: два практичні посібники з української ділової мови, які стануть у пригоді всім, хто пише наукові та технічні тексти, електронний російсько-українсько-англійський багатотематичний тлумачний словник, який об'єднує всі терміни з паперових словників, виданих та підготовлених Термінологічним центром, і містить 27 тис. понять та їх термінів.

На сьогодні вже маємо досить багато схвальних відгуків від користувачів, що знайшли на нашому сайті корисну для себе термінологічну інформацію. Таким чи-

ном, основним завданням термінологів України є доведення термінологічних напрацювань до фахівців конкретних галузей народного господарства; для його виконання потрібно використовувати як друковані фахові видання, так і сучасні інформаційні технології. Термінологічний центр має позитивний досвід у поширенні та популяризації термінологічних здобутків, використовуючи як фахові журнали, так і можливості мережі Інтернет.

Література

1. Гінзбург М. Як зробити українську мову державною де-факто? // Дзеркало тижня, 10.04.2004. — № 14 (489). — С. 14.
2. Державна програма розвитку і функціонування української мови на 2004—2010 роки; Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2003. — № 1546.
3. Фролов Р. Українська термінологія: інформація в Інтернеті // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2004. — № 3. — С. 29—31.

Володимир Дубічинський

д-р філол. наук, проф.

Людмила Васенко

канд. філол. наук, доц.

Оксана Кримець

ст. викладач (Харків)

НАВЧАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ ПЕРЕКЛАДУ У ВИЩОМУ ТЕХНІЧНОМУ ЗАКЛАДІ

Навчання теоретичним засадам і практичним навичкам науково-технічного перекладу у вищому технічному закладі є невід’ємним чинником підготовки майбутніх фахівців, які мають не лише розумітися на певній галузі, а й уміти працювати з науково-технічною інформацією, відтвореною іншими мовами.

Науково-технічний переклад — один зі складників курсу термінологічної підготовки фахівця, що вже впродовж чотирьох років викладається у Національному технічному університеті “Харківський політехнічний інститут” кафедрою української, російської мов і прикладної лінгвістики та передбачає ознайомлення студентів з основними категоріями термінознавства, із поняттями, засадами та правилами науково-технічного перекладу.

Мета цієї статті — розглянути теоретичні засади науково-технічного перекладу, а також проблеми, що виникають під час перекладання термінів та загальноживаних слів у науково-технічній літературі.

Теоретичні проблеми науково-технічного перекладу взагалі та перекладу термінів і загальноживаних слів досліджували: Л. Борисова, С. Гриньов, Т. Кияк, А. Лілова, Г. Наконечна, В. Моргунок, А. Федоров та ін. [2; 3; 6—11].

Під поняттям “переклад” у спеціальній літературі прийнято розуміти як роботу над іншомовним текстом, так і результат цієї роботи. Але принципово важливо розмежовувати процес виконання перекладу і результат, який отримано після закінчення цього процесу. На позначення процесу в українській мові вживається слово “перекладання”, а на позначення результату — слово “переклад”. Ці два поняття взаємопов’язані: перше завжди передбачає друге, і навпаки, друге завжди є результатом першого [11: 7].

Так саме доречно розмежовувати поняття “науково-технічного перекладання” і “науково-технічного перекладу”.

ЗМІСТ

**ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ.
ІСТОРІЯ, СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ**

<i>Вихованець І.</i>	Студії про частини мови: термінологічний аспект	3
<i>Городенська К.</i>	Функціональні зони сполучників в українській науковій мові	7
<i>Кияк Т.</i>	Проблема лінгвістичного упорядкування термінології	13
<i>Комова М.</i>	Наукова термінологія як чинник формування національної мови.	17
<i>Симоненко Л.</i>	Нові підходи до вивчення української наукової термінології другої половини ХХ — початку ХХІ ст.	21
<i>Щербин В..</i>	Белорусская и украинская терминографии: сравнительный анализ	26
<i>Боровська О.</i>	Особливості історичного розвитку спортивної термінології у Західній Україні (кінець ХІХ — початок ХХ століття)	31
<i>Боярова Л.</i>	Мовне планування й термінологія в Україні (20-ті роки — перша половина 30-их років ХХ ст.)	35
<i>Демська-Кульчицька О.</i>	Корпусні методики в термінології.	39
<i>Козак Л.</i>	Електротехнічна термінологія в її історичному розвитку	44
<i>Кочан І.</i>	Творення термінів з міжнародними компонентами	48
<i>Лещук Т.</i>	До проблеми термінологічних запозичень у мові науки і техніки.	53
<i>Малевич Л.</i>	Термінологічне запозичання: причини, джерела, функції	56
<i>Мех Н.</i>	Концепт <i>розум</i> у науковій картині світу	61
<i>Михайлович О.</i>	Термін у неспеціальних мовних практиках (теоретичний аспект проблеми)	65
<i>Місник Н.</i>	Особливості структурного існування слова-терміна.	69
<i>Онуфрієнко Г.</i>	Дериваційні параметри термінологічного знака як об'єкт загального і слов'янського термінознавства	72
<i>Цимбал Н.</i>	Термін як основа лексичного складу наукового стилю	76
<i>Яценко Н.</i>	З історії української військової термінології (загальні назви спорядження та військового одягу)	80

ТЕРМІНОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНО-ПРАВОВОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ СФЕР

Артикуца Н.	Основи вчення про юридичний термін і юридичну термінологію	84
Бень О.	Трактування терміна і поняття “ <i>міжнародне право</i> ” у фаховій літературі.	89
Бондарчук О.	Найменування найвищих органів влади та державних посадовців сучасної України	92
Василькова Л.	Термін <i>право</i> в українському правознавстві	95
Винник О.	Метафора предметної сутності в економічній термінології	98
Годована М.	Словосполучення як джерело поповнення української термінології	101
Дерев’янченко Т.	Особливості розуміння терміна <i>маркетинговий аудит</i> у сучасному економічному дискурсі	103
Козловець І.	Українська фінансово-кредитна термінологія кінця ХХ — початку ХХІ століття.	108
Краснопольська Н.	Синонімія в термінології менеджменту	111
Ольшанська О.	Поняття “ <i>антропоприродна взаємодія</i> ” в сучасній еколого-економічній підсистемі	114
Пастернак Г.	Семантичні процеси в українській економічно-правовій термінології	117
Подгурська Т.	Семантична специфіка терміна <i>гроші</i> в сучасній українській мові.	120
Тименко Л.	Функціонування адміністративно-канцелярського підстилю в українській мові (20-ті роки ХХ століття)	124
Толста С.	Концепт “ <i>влада</i> ” в сучасній українській правничій термінології	128
Чумак О.	До питання тематичної класифікації фінансово-бухгалтерських термінів	130
Шапран Д.	Гіперо-гіпонімічні відношення в українській маркетинговій термінології	134
Шевченко М.	Антонімія в організації лексико-семантичних відношень терміносистеми цивільного права	137
Ямненко Г.	До проблеми термінологічної кодифікації економічного поняття “ <i>середній клас</i> ”	141

ТЕРМІНОЛОГІЯ ПРИРОДНИЧИХ ЗНАТЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Босєва Е., Ярова Л.	Специфіка польової організації воднотранспортної і юридичної термінології	146
Бондарчук Л.	Українська комп’ютерна термінологія: від хаосу до системи	150

Вербич С.	Географічна термінологія на сторінках Етимологічного словника української мови	153
Гінзбург М., Коваленко С. Іщук Ю., Кобиланський Є., Ярмолюк Б.	“Ефірні олії” — термін, що не відповідає позначуваному поняттю і порушує системність	157
Казанюк О.	Склад української термінології садово-паркового господарства з погляду її походження.	161
Кіцера О.	До питання унормування української медичної термінології	165
Коломієць І.	Проблематика вивчення флористичної лексики у світлі сучасних наукових досліджень.	168
Корніловська І., Левіна С., Турчін М.	Автоматизований термінологічний і стилістичний контроль науково-технічних текстів	172
Костенко А., Кульчицький І.	До перекладу українською мовою англійського терміна <i>Application</i> у інформатиці	175
Любарський С.	Творення термінів загального землеробства в українській мові	179
Лях І.	Особливості функціонування словосполучень у німецькій гірничій термінології	182
Михайлова Т.	Омонімія в українській науково-технічній термінології	186
Нікуліна Н.	Дискусійні питання автомобільної термінології в 20-30-ті роки ХХ століття	190
Процик І.	Осново- та словоскладання в українській фізичній термінології (на матеріалі видань другої половини ХІХ – першої третини ХХ ст.)	195
Ракшанова Г.	Семантичні особливості науково-технічного терміна.	199
Самолісова О., Ніколаєва А.	Поняття “термінологія” та деякі аспекти українського медичного термінотворення	202
Сидоренко Л.	Дериваційні формальні варіанти в технічній термінології	205
Сокол І.	Орнітономени іншомовного походження та назви екзотичних птахів в українській мові (історія і сучасність)	209
Стаховська Н.	Історія формування української металургійної термінології	212
Теглівець Ю.	Конотативність термінів із семою “вода”.	216
Требульова І., Корніловська І., Сичова О., Фролов Р.	Досвід розроблення національних термінологічних стандартів на потребу нафтогазового комплексу.	219
Тур О.	Явище синонімії в українській термінології землеустрою та кадастру.	222
Туровська Л.	Терміни та номени в науково-технічній сфері	226
Фоміна Л., Ніколаєва А.	Специфіка семантичних зв’язків між терміноелементами терміносистеми програмування, комп’ютерних мереж та захисту інформації	231
Халіновська Л.	Предметно-семантична організація авіаційної лексики	234
Цісар Н.	Умотивованість вторинних медичних найменувань	237

Чумак В., Овсейчик С.	Структурно-семантичні особливості багатокомпонентних екологічних термінів	241
Шадрін А.	Сучасний стан української пожежної термінології (до проблеми упорядкування та нормалізації)	245
Южакова О.	Концепт холод та його субконцепти як основа терміносистеми холодильної техніки	247
Яремко Я.	Розвиток синонімічних рядів в українській військовій термінології козацької доби	250

ТЕРМІНОЛОГІЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Боєва Е., Немировська О.	Актуалізація первісного значення фразеологізмів термінологічного походження як засіб поновлення початкової семантики	255
Бондаренко Л.	Терміни на позначення транспозиційних процесів у системі частин мови (на матеріалі часток)	259
Булик-Верхола С.	Проблема уніфікації музичних термінів	263
Верста І.	Значення терміна <i>соціолект</i> у сучасних мовознавчих дослідженнях	266
Виниченко О.	Українська словотвірна термінологія в науковій концепції І. І. Ковалика	270
Ганіна А.	Терміни на позначення форм на <i>-но</i> , <i>-то</i> в українському мовознавстві	272
Гінзбург М.	Щодо концепції подання пасивних дісприкетників у тлумачних словниках української мови та українсько-російських термінологічних словниках	275
Діброва С.	До проблеми формування системи римознавчих термінів	277
Дубічинський В., Васенко Л., Кривець О.	Про систематизацію двовидових запозичених дієслів	281
Дудик М.	Терміни на позначення лексичних інновацій у публіцистичному мовленні	286
Жила Т.	Запозичені назви в адміністративно-територіальній лексиці	290
Ковтюх С.	Чи існують паралельні флексії, форми в сучасній українській мові?	293
Куц О.	Терміни у сфері синтаксично нечленованих конструкцій.	297
Левчик К.	Національно-іншомовні паралелі в сучасній українській літературознавчій термінології	302
Масликова О.	Родо-видові терміни для називання літературних творів у термінології М. Грушевського	205
Нежинська Т.	До проблем формування нової мікросистеми лінгвістичних термінів, пов'язаних із поняттям прецедентності	309
Огар Е.	Означувальне та означуване в дискурсі дитячої книги	314

<i>Ожигова О.</i>	Інтертекстуальність як термін сучасної лінгвостилістики (на матеріалі української драми)	318
<i>Павлова О.</i>	Полісемія в лінгвістичній термінології української мови . . .	321
<i>Пірус Г.</i>	Класифікація семантичних типів предикатів на основі побудови поля	324
<i>Процик М.</i>	Значення семантичного способу у творенні сучасних українських видавничих термінів	328
<i>Синиця І.</i>	Етноніми та етнотопоніми як термінологічна лексика в історичних працях М. І. Костомарова	333
<i>Снігур Р.</i>	Джерельна база формування української хореографічної термінології	337
<i>Торчинський М.</i>	Термінологія української поетоніміки (літературної ономастики)	340
<i>Черевко І.</i>	Проблеми фразеологічної термінології	344
<i>Якимович-Чапран Д.</i>	Термінотворча діяльність Мелетія Смотрицького	348
<i>Ярошевич І.</i>	Наукові підходи до формування морфологічної термінології (на матеріалі українських граматик початку ХХ ст.)	353

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ

<i>Дем'янюк М.</i>	Лексикографічна діяльність Нестора Максимовича-Амбодика	358
<i>Іванова О.</i>	Українська термінографія на тлі східнослов'янських мов (XVII — поч. ХХ ст.)	361
<i>Козловська Л.</i>	Термінологічний словник як фрагмент національної мовної картини світу	367
<i>Місяць Н., Білоус В.</i>	Планування структури латинсько-українського офтальмологічного словника-довідника	371
<i>Петрух Л.</i>	До 10-річчя виходу у світ Українсько-латинсько-англійського медичного тлумачного словника	374
<i>Плінська Г.</i>	Структура словникової статті терміна двомовність у навчальному словнику	379
<i>Самойлова І.</i>	Термінологічна лексика в загальномовних словниках	382
<i>Сологуб Н.</i>	Українська музична термінологія (коротка історія і сучасні проблеми)	386
<i>Тищенко О.</i>	опер, оператівник, оперуповноважений: лексикографічна інтерпретація	389
<i>Товстенко В.</i>	Стилістична характеристика словникових одиниць в українській лексикографії	392
<i>Туrowsька Л.</i>	Українсько-російський словник наукової термінології: мета, досягнення, перспективи	397
<i>Файчук Т.</i>	Лексичний склад лікарських порадників XVI—XVIII ст. . . .	401
<i>Шубіна Т.</i>	Українська географічна термінологія у словнику давньоукраїнської мови	405

ТЕРМІНОЛОГІЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Гінзбург М., Фролов Р., Кадничанська Н.	Термінологічні консультації на шпальтах фахових видань та в мережі Інтернет	408
Дубічинський В., Ва- сенко Л., Кривець О.	Навчання науково-технічному перекладу у вищому технічному закладі	410
Колесникова І.	Градація ознак фразеологічності у професійному дискурсі та літературній мові	414
Мартинюк М.	Вивчення фахової лексики в інституті фізкультури	418
Пшенична Л.	Засади термінологічної культури фахівця предметної галузі	421
Рудницька Л., Козаченко О.	До питання вивчення спеціальної лексики в курсі “Сучасна українська літературна мова” на філологічних факультетах вищих навчальних закладів	425
Терещенко С.	Інновації у субмові вищої освіти в контексті Болонського процесу	429
Чезганов С.	Лексикографічні аспекти у викладанні української мови як іноземної	432
Чорна О.	Вивчення фахової термінології у вищій школі	435
Шуневич Б.	Шляхи поповнення терміносистеми з дистанційного навчання	438